

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 26 mars 1925 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av vissa framställningar rörande pensioner och understöd.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar rörande pensioner och understöd.

1:o.

I en inom första kammaren av herr *Bärg* väckt motion nr 62 har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att tillerkänna tillsyningsmannen vid Katrineholms posthus *H. A. Sjögren* ett årligt understöd av 864 kronor att utgå från och med den dag då *Sjögren* avgår ur postverkets tjänst.»

*Ang.
årligt under-
stöd åt till-
synings-
mannen vid
Katrineholms
posthus H. A.
Sjögren.*

I motionen har anförts, bland annat, följande:

»Tillsyningsmannen vid postverkets hus i Katrineholm, *H. A. Sjögren*, som den 17 sistlidne december fyllde 67 år, ämnar till följd av ålder och nedsatt hälsa att den 1 september i år, då mellan postverket och *Sjögren* upprättat kontrakt utlöper, avgå från sin tjänst. *Sjögren* som innehafvande tjänst vid Kalmar regemente under tiden $\frac{1}{9}$ 1876— $\frac{16}{5}$ 1893, varav de sista tio åren som underofficer, erhöll på egen begäran avsked, enär för en sergeant då utgående löneförmåner icke möjliggjorde familjens försörjande. Under tiden $\frac{1}{9}$ 1895— $\frac{28}{8}$ 1906 innehade *Sjögren* polistjänst i Nässjö, av vilken tid *Sjögren* under året 1904—1905 erhöll Konungens befallningshavandes i Jönköpings län förordnande som t. f. länsman för ordningens upprätthållande bland arbetarna vid Vetlanda—Målilla järnvägs byggnad. Den 16 december 1906 tillträdde *Sjögren* plats som tillsyningsman vid posthuset i Katrineholm, vilken tjänst ännu innehaves. *Sjögrens* sammanlagda tjänstetid utgör således vid det tänkta avskedstagandet över 46 år varav i statens tjänst 35 år, d. v. s. som militär i 16 år och 8 månader och som tillsyningsman vid postverket i nära 19 år. Under hela sin tjänstetid har *Sjögren* vitsord om plikttrohet och nit».

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen med därvid fogade bilagor.

Över ifrågakvarande motion har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande av statskontoret, som i ärendet hört generalpoststyrelsen.

Generalpoststyrelsen har anført följande:

»*Sjögren*, som är född den 17 december 1857 och således över 67 år gammal, har alltsedan den 16 december 1906 varit medelst kontrakt anställd såsom tillsyningsman vid Katrineholms posthus. Det med honom senast avslutade

*Generalpost-
styrelsen.*

kontraktet upphör att gälla med utgången av september 1925 (och icke, såsom i motionen angivits, den 1 september 1925).

Då han numera är sjuklig, anser han sig icke efter den 1 oktober längre kunna kvarstå i sin nuvarande befattning.

Såsom tillsyningsman åligger det Sjögren att, med tillhjälp av det eller de av honom avlönade biträden, som för göromålets utförande kunna krävas, inom posthuset i Katrineholm utföra bland annat följande bestyr, nämligen eldning av ångpannan, värmeapparaternas skötsel, tillsyn över belysning, städning och rengöring inom de i sagda posthus befintliga överliggningslokalerna, förstugorna, korridorerna, trapporna och toaletterummen, bäddning av sängarna i överliggningsrummen, borstning av den därstädes överliggande postpersonalens skodon, rengöring av fönster samt uttagning och insättning av innanfönster, renhållning och snöskottning å posthusets gård och angränsande gatudelar, planterings vid posthuset vård och skötsel, tändning och släckning av belysningsapparaterna inom posthuset ävensom av de posthuset tillhörande yttre belysningsapparaterna, förvaring av och tillsyn över det för överliggningslokalerna avsedda linneförrådet, sängkläder med mera. Sjögren har vidare att själv vidkännas kostnaderna för tvättning och mangling av det för överliggningslokalerna avsedda linneförrådet samt för anskaffning av materialier för den städning och rengöring, Sjögren enligt ovanstående har att ombesörja.

I ersättning för ifrågavarande bestyr har Sjögren uppburit följande belopp för helt år räknat, nämligen under tiden

$\frac{16}{12}$	1906— $\frac{30}{9}$	1908	kronor 2,496
$\frac{1}{10}$	1908— $\frac{30}{9}$	1917	» 2,820
$\frac{1}{10}$	1917— $\frac{31}{12}$	1918	» 3,060
$\frac{1}{1}$	1919— $\frac{30}{9}$	1919	» 3,500
$\frac{1}{10}$	1919— $\frac{30}{9}$	1920	» 4,200
$\frac{1}{10}$	1920— $\frac{30}{9}$	1924	» 3,300 samt
$\frac{1}{10}$	1924— $\frac{30}{9}$	1925	» 3,000.

Härförutom har Sjögren under hela den tid, han tjänstgjort vid postverket, hyresfritt disponerat en bostadslägenhet om 2 rum och kök i posthuset. Lyse och bränsle för sagda lägenhet bekostas av postverket.

Sina åligganden har Sjögren utfört på ett förtjänstfullt sätt. Enligt vad styrelsen inhämtat, är Sjögrens ekonomiska ställning mindre god. Han åtnjuter icke pension eller understöd av något slag. Hans hustru, som är sjuklig, kan ej genom arbete utom familjen bidraga till dess underhåll; och makarna Sjögrens barn äro icke i den ekonomiska ställning, att de kunna lämna föräldrarna nämnvärd hjälp.

Ehuru Sjögren vid sin avgång den 1 nästkommande oktober ej kan räkna mer än omkring 19 tjänstår i postverket, anser generalpoststyrelsen dock föreliggande omständigheter tala för, att han av postmedel erhåller något bidrag till sin försörjning på ålderdomen.

Med hänsyn till arten och omfattningen av de göromål, vilka åligga Sjögren, torde, enligt generalpoststyrelsens åsikt, intet vara att erinra mot att, såsom i ovan angivna motion föreslagits, den av Sjögren innehavda befattningen jämföras med en befattning i andra lönegraden i den för kommunikationsverkens tjänstemän nu gällande löneplanen. Pensionen för en tjänsteman i sagda lönegrad utgör för närvarande 1,716 kronor för år. Med användande av denna beräkningsgrund skulle — på sätt i motionen närmare angivits — därest hänsyn togs till att Sjögren innehar allenast omkring 19 tjänstår samt vederbörligt avdrag göres på grund därav, att han icke

erlagt några pensionsavgifter till staten, Sjögren kunna tilldelas ett årligt understöd av 858 kronor eller, vid avrundning uppåt till närmast högre tal, som är delbart med tolv, 864 kronor.»

Generalpoststyrelsen har alltså för sin del ansett sig böra tillstyrka, att Sjögren från den tidpunkt, han frånträder sin befattning såsom tillsyningsman vid posthuset i Katrineholm, måtte under sin återstående livstid tillerkännas understöd av postmedel till belopp av 864 kronor för helt år räknat.

Statskontoret har för egen del i sitt utlåtande yttrat:

Statskontoret.

»Statskontoret har för sin del icke något att erinra mot att på sätt generalpoststyrelsen tillstyrkt understöd till belopp av 864 kronor beviljas Sjögren att av postmedel utgå från den tidpunkt, då han frånträder sin befattning såsom tillsyningsman. Då det föreslagna understödet avpassats i visst förhållande till ett nyreglerat pensionsunderlag, skulle det visserligen kunna ifrågasättas, att detta understöd i avseende å rätt att därå åtnjuta dyrtidstillägg och pensionstillägg jämställas med nyreglerad pension samt alltså i händelse att ett nyligen av 1921 års pensionskommitté framlagt förslag om förhöjning av pensioner av äldre typ vinner beaktande, undantages från sådan förhöjning; och i sådant fall torde ett uttryckligt stadgande härom vid beviljande av understödet vara erforderligt. Emellertid har vid avpassande av det föreslagna understödsbeloppet icke tagits någon hänsyn till att Sjögren, innan han blev tillsyningsman vid posthuset i Katrineholm, innehaft anställning vid armén under en tid av över 16 år; och vid sådant förhållande kan det måhända anses skäligt, att understödsbeloppet betraktas såsom oreglerat ifråga om rätt till dyrtidstillägg och pensionstillägg samt alltså — därest kommitténs berörda förslag skulle vid prövning godtagas — må förhöjas på sätt kommitténs förslag innebär.»

Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst rörande Sjögrens verksamhet i postverkets tjänst har utskottet i likhet med generalpoststyrelsen funnit sig böra förorda, att ett årligt understöd av postmedel beredes honom efter hans avgång från tjänsten. Mot det belopp, 864 kronor, som i sådant avseende föreslagits, har utskottet för sin del ej funnit anledning till erinran. Då enligt utskottets mening vid pensionens bestämmande samma avseende ej bör fästas vid den tid, Sjögren innehaft anställning vid armén, som vid hans tjänstgöringstid hos postverket, har utskottet ansett sig böra föreslå, att pensionsbeloppet, vilket beräknats efter nyreglerat pensionsunderlag, jämställas med s. k. nyreglerad pension, så att pensionstillägg därå ej må utgå och dyrtidstillägg å pensionen åtnjutas efter de grunder, som gälla för nyreglerade pensioner.

Utskottet.

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion I: 62, må medgiva, att tillsyningsmannen vid posthuset i Katrineholm Herman August Sjögren må från och med dagen näst efter den, då avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid av postmedel uppbära ett årligt

understöd av åttahundrasextiofyra kronor, med iakttagande likväl, att pensionstillägg ej må av Sjögren åtnjutas samt att dyrtidstillägg å understödsbeloppet skall utgå efter de grunder, som i sådant avseende gälla för s. k. nyreglerade pensioner.

2:o.

Ang.
understöd åt
två post-
förare.

Motioner:
I: 120.

II: 92.

a) I en inom första kammaren av herr *Rosén* väckt motion nr 120 har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja förre postförelaren *Jonas Vilhelm Grubbström* i Forsmark, Stensele socken, ett årligt understöd av postverkets medel å 250 kronor, att utgå från och med 1 januari 1925».

b) Vidare har i en inom andra kammaren av herr *Borggren* väckt motion nr 92 hemställts, »att riksdagen måtte tillerkänna postförelaren *Per Nilsson Tilly* ett årligt understöd av 600 kronor».

Beträffande motiveringarna för dessa yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna med därvid fogade bilagor.

Generalpost-
styrelsen.

Över ifrågavarande motioner har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande av generalpoststyrelsen, som till en början lämnat följande redogörelse beträffande ovanbemälda befattningshavares anställningsförhållanden m. m.:

»Förre postförelaren *Jonas Vilhelm Grubbström*.

Grubbström, som är född den 23 juli 1857, har i egenskap av postförings-entreprenör, enligt kontrakt med postverket fortskaffat posten å den 22 kilometer långa linjen Slussfors—Forsmark från och med den 1 december 1905 till och med den 30 november 1922.

I ersättning för postföringen har Grubbström under de senare åren uppburit följande belopp för helt år räknat, nämligen under tiden

$\frac{1}{8}$	1917— $\frac{31}{12}$	1918 kronor	480: 48
$\frac{1}{1}$	1919— $\frac{30}{11}$	1919 »	1,601: 60
$\frac{1}{12}$	1919— $\frac{31}{10}$	1920 »	2,402: 40
$\frac{1}{11}$	1920— $\frac{31}{10}$	1921 »	2,059: 20
$\frac{1}{11}$	1921— $\frac{31}{1}$	1922 »	1,731: 60
$\frac{1}{2}$	1922— $\frac{30}{11}$	1922 »	1,014: —

Postföringen har av Grubbström fullgjorts med
en tur i veckan, fram och åter, under tiden $\frac{1}{12}$ 1905— $\frac{31}{1}$ 1912,
två turer » » » » » » » $\frac{1}{2}$ 1912— $\frac{30}{11}$ 1919, samt
tre » » » » » » » $\frac{1}{12}$ 1919— $\frac{30}{11}$ 1922.

Förre postförelaren *Per Nilsson Tilly*.

Tilly har jämlikt kontrakt med postverket ombesörjt gångpostföring å den 11 kilometer långa linjen Vittsjö—Verum under en tid av 25 år eller från och med den 1 januari 1900 till och med den 31 december 1924, vid vilken sistnämnda tidpunkt han frånträdde sin befattning på grund av hög ålder och nedsatta kroppskrafter. Tilly är född den 22 april 1849 och var sålunda redan vid anställandet såsom postförelare över 50 år gammal.

Ersättningen från postverket för sagda postföring, vilken under hela tiden utgjorts med 4 turer i veckan fram och åter, har under de senare åren uppgått till följande belopp, för helt år räknat, nämligen för tiden

$\frac{1}{1}$	1909— $\frac{30}{11}$	1917	kronor 364:—
$\frac{1}{13}$	1917— $\frac{31}{12}$	1917	» 468:—
$\frac{1}{1}$	1918— $\frac{31}{12}$	1918	» 582: 40
$\frac{1}{1}$	1919— $\frac{30}{6}$	1922	» 780:— samt
$\frac{1}{7}$	1922— $\frac{31}{12}$	1924	» 624:—,»

Beträffande frågan om beredande av understöd i förevarande fall har styrelsen därefter yttrat följande:

Enligt de av Kungl. Maj:t i brev till generalpoststyrelsen den 20 juni 1913 och den 28 juni 1918 fastställda grunder för tilldelande av understöd gäller, att dylika understöd till belopp motsvarande högst $\frac{2}{3}$ av senast utgående ersättning kunna tilldelas poststationsföreståndare och lantbrevbärare, vilka i sådan egenskap tjänstgjort vid postverket minst 25 år eller, i undantagsfall, under kortare tid, och vilka befinnas vara i behov av understöd. Dessa grunder, som fastställts efter riksdagens hörande, medgiva icke tilldelandet av understöd åt sådana postförare, vilka — utan att hava verkställt lantbrevbäring — allenast forslat post direkt mellan två eller flera postanstalter.

Visserligen äro såväl lantbrevbärare som vanliga postförare anställda allenast medelst kontrakt, i vilka överenskommits om viss ersättning för de prestationer, som vederbörande åtagit sig att utföra för postverkets räkning, men det föreligger en väsentlig skillnad mellan de åtaganden, som i de olika fallen gjorts. Lantbrevbärare tillhandagå direkt den korresponderande allmänheten med postgöromål medelst mottagande och utdelande under sina turer av postförsändelser utav skilda slag, mottagande av tidningsabonnemang, tillhandahållande av frankotecken m. m. Det arbete åter, som åligger vanliga postförare, inskränker sig huvudsakligen till att transportera slutna poster från en postanstalt till en annan.

Riksdagen har emellertid i enstaka tidigare fall på grund av avlåtna propositioner eller med anledning av väckta motioner beviljat vissa postförare årligt understöd, nämligen:

1909	åt Anders Johan Johansson, Furusund,	till belopp av	kronor 300
1911	» Anders Johan Eriksson, Grinstad,	»	»	» 120
1913	» Olof Johansson Ferm, Bua, Örn,	»	»	» 300
1918	» Adolf Fredrik Lundberg, Ratan,	»	»	» 200
1918	» Jonas Lilja, Dädesjö,	»	»	» 200
1922	» Mikael Mikaelsson, Yttervik, Tärna socken,	»	»	» 250
1923	» Johan Petter Siikavuopio, Kareusando,	»	»	» 400
1924	» Per Bengtsson, Visseltofta,	»	»	» 250.

Dessutom har riksdagen år 1919 beviljat årligt understöd av 300 kronor åt f. d. entreprenören av posttransporterna i Jönköping Carl Gustaf Johansson.

Generalpoststyrelsen tillåter sig erinra, hurusom beträffande dessa fall följande särskilda på frågan om understöd inverkan omständigheter föreligga. Eriksson hade under sin tjänstutövning ådragit sig allvarlig skada medförande sådan nedsättning av arbetsförmågan, att, därest lagen

om olycksfall i arbete varit tillämplig på honom, han skulle hava varit berättigad till en årlig livränta av 120 kronor, eller samma belopp, som riksdagen tillerkände honom i understöd. Posttransportören Johansson i Jönköping, som ombesörjt posttransporterna därstädes under 35 år, hade varit utsatt för olycksfall vid skötandet av sin vid posttransporterna använda häst, därvid Johansson skadat sig i ena benet i sådan grad, att han därigenom senare blev oförmögen att ägna sig åt sitt förra yrke. Av de övriga hade några under en lång följd av år — A. J. Johansson under 38 år, Ferm under nära 33 år, Lundberg under 43 $\frac{1}{2}$ år samt Lilja under 36 år — fullgjort postföring och varit medelst personliga kontrakt anställda i postverkets tjänst. Johansson och Ferm hade dessutom fullgjort postföring under svåra och krävande förhållanden, varjämte båda levde i svårt ekonomiskt betryck. Lilja hade dessutom jämväl tjänstgjort såsom lantbrevbärare under 4 år 10 månader. Siikavuopio hade haft att framföra posten på Sveriges nordligaste postföringslinje, den 37 mil långa sträckan Karesuando—Skibotn, en postföring, som fullgjorts genom väglös ödemark och på grund därav varit av särdeles påfrestande natur.

Uti nu föreliggande motion angående understöd åt förre postföraren Grubbström har, bland annat, åberopats, att 1922 års riksdag beviljat understöd åt förenämnda postförare Mikaelsson i Yttervik, vilken under enahanda förhållanden skulle hava utfört samma slags arbete åt postverket som Grubbström. Uti sitt utlåtande (nr 22/1922) över motioner om understöd åt vissa postförare anförde bankoutskottet beträffande bland annat förbemälde Mikaelsson att, på sätt generalpoststyrelsen framhållit, postförare, vilka i egenskap av postföringsentreprenörer haft att fortskaffa slutna poster från en postanstalt till en annan, icke vore berättigad till pension eller understöd. Bankoutskottet framhöll vidare, att riksdagen tidigare i enstaka fall beviljat årliga understöd till postförare, men att i dessa fall hade emellertid förelegat särskilda omständigheter, vilka ansetts böra föranleda undantag från gällande bestämmelser, såsom skada genom olycksfall under tjänstutövning eller synnerligen lång anställningstid under sällsynt svåra och krävande förhållanden m. m. Enligt utskottets mening föreläge dock icke beträffande Mikaelsson dylika särskilda omständigheter. Utskottet erinrade vidare om det stora antalet vid postverket anställda postförare samt framhöll, att, enligt utskottets mening, en pensionering av dessa befattningshavare icke borde ifrågakomma, innan en utredning blivit verkställd angående de grunder, som därvid borde tillämpas. Utskottet fann sig alltså böra avstyrka bifall till den väckta motionen om understöd åt Mikaelsson. Denna utskottets mening synes icke hava delats av riksdagen, som vid behandlingen av motionen om understöd åt Mikaelsson biträdde motionen — efter vad debatten giver vid handen — huvudsakligen på den grund att Mikaelssons arbetsförhållanden vid postföringens fullgörande funnos hava varit av synnerligen ansträngande art. Samtidigt avslogos motioner om understöd åt ej mindre än fyra andra postförare i fall, då nu nämnda förhållanden påtagligen syntes riksdagen icke i samma grad motivera beslut om understöd.

I anledning av den nu väckta motionen om understöd åt förre postföraren Tilly vill det synas generalpoststyrelsen som om ett måhända likartat fall varit föremål för behandling vid 1924 års riksdag, nämligen frågan om understöd åt här förut omnämnde postföraren Per Bengtsson i Visseltofta. Uti infortrat yttrande i anledning av den inom andra kam-

maren väckta motionen (nr 64/1924) angående understöd åt sistnämnda postförare anförde generalpoststyrelsen, bland annat, att i samtliga de fall, riksdagen tidigare beviljat dylikt understöd, detta torde vara att tillskriva sådana särskilda omständigheter, som av bankoutskottet berörts i dess utlåtande nr 22 vid 1922 års riksdag. Då några så beskaffade omständigheter icke syntes föreligga beträffande Bengtsson, saknade generalpoststyrelsen anledning tillstyrka bifall till motionen. Bankoutskottet erinrade i sitt utlåtande (nr 41 år 1924) därom, att Bengtsson icke tjänstgjort såsom lantbrevbärare utan endast haft att i egenskap av entreprenör befordra slutna poster mellan två postanstalter. Bengtsson vore sålunda icke författingsenligt berättigad att genom generalpoststyrelsens försorg komma i åtnjutande av ålderdomsunderstöd. På sätt i generalpoststyrelsens yttrande erinrats, hade riksdagen dittills endast i vissa undantagsfall beviljat understöd av allmänna medel åt f. d. postförare, såsom vid fall av olycksfall under tjänstutövning eller synnerligen lång anställningstid under sällsynt svåra och krävande förhållanden m. m. Dylika omständigheter kunde icke åberopas i förevarande fall. Emellertid hade Bengtsson, som uppnått 73 års ålder, under en tid av omkring 29 år med utmärkt vitsord tjänstgjort såsom postförare och därvid fullgjort till en början fyra, men under senaste åren fem turer i veckan, varje tur krävande omkring 7 1/2 timmar. Ifrågavarande tjänstgöring vore sålunda att anse såsom Bengtssons huvudsakliga sysselsättning. Vid sådant förhållande fann sig utskottet böra tillstyrka, att ett årligt understöd av 250 kronor bereddes Bengtsson. Denna utskottets hemställan bifölls av riksdagen.

Vidkommande de nu väckta motioner om understöd åt postförarna Grubbström och Tilly torde i fråga om Grubbström föreligga så till vida särskilda omständigheter, som den av honom verkställda postföringen fullgjorts i en avlägsen bygd och tillika torde få anses hava varit av förhållandevis påfrestande natur.

Beträffande Tilly förefinnas däremot, såvitt generalpoststyrelsen kan finna, inga så beskaffade omständigheter. I varje fall synes det av motionären åt Tilly föreslagna understödsbeloppet, 600 kronor per år, för högt. Mer än två tredjedelar av den till vederbörande senast utgående ersättningen torde under inga förhållanden böra ifrågakomma.

Därest det skulle anses lämpligt, att förenämnda Grubbström och Tilly tilldelades årliga understöd, är från generalpoststyrelsens sida ej något att erinra mot att understöden utgå av postmedel.»

Såsom av utredningen framgår hava ifrågavarande två befattningshavare icke tjänstgjort såsom lantbrevbärare utan endast haft att i egenskap av entreprenörer befordra slutna poster mellan två postanstalter. De äro sålunda icke berättigade att genom generalpoststyrelsens försorg komma i åtnjutande av ålderdomsunderstöd enligt därom gällande, här ovan återgivna bestämmelser.

Beträffande postföraren Grubbström synas emellertid föreligga omständigheter liknande dem, vilka föranlett 1922 års riksdag att bevilja understöd till belopp av 250 kronor åt postföraren Mikael Mikaelsson, vilken haft att fullgöra en postföring av synnerligen ansträngande art. Utskottet har fördenskull, i anslutning till nyssberörda riksdagsbeslut, funnit sig

Utskottet.

böra tillstyrka, att ett årligt understöd till samma belopp eller 250 kronor må beredas Grubbström under hans återstående livstid. Understödet torde, på sätt i motionen föreslagits, böra beviljas att utgå av postmedel från och med den 1 januari 1925.

Vad härefter angår postföraren Tilly föreligga visserligen beträffande denne icke några särskilda omständigheter av nyss angiven art. Emellertid har Tilly, som nu uppnått en ålder av i det närmaste 76 år, under 25 års tid varit anställd såsom postförare. Under sådana förhållanden och med hänsyn till det av generalpoststyrelsen omnämnda beslutet vid 1924 års riksdag om understöd åt postföraren Per Bengtsson har utskottet, om ock med någon tvekan, funnit sig böra förorda, att ett mindre årligt understöd beviljas Tilly under hans återstående livstid. Beloppet av detta understöd torde emellertid med hänsyn till Tillys kortare tjänstetid och vad i övrigt förekommit skäligen böra begränsas till 150 kronor. Understödet torde böra från och med ingången av år 1925 utgå av postmedel.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) med bifall till förevarande motion I: 120 medgiva, att förre postföraren Jonas Vilhelm Grubbström, Forsmark, Stensele, må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid av postmedel uppbära ett årligt understöd av tvåhundrafemtio kronor; samt

b) i anledning av ovanberörda motion II: 92 medgiva, att förre postföraren Per Nilsson Tilly, Tågarp, Verum, må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid av postmedel uppbära ett årligt understöd av etthundrafemtio kronor.

3:o.

Ang.
understöd åt
städerskan
K. Petersson.

I en till riksdagen avläten, den 20 februari 1925 dagtecknad proposition nr 64 har Kungl. Maj:t med åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, under punkten 1:o föreslagit riksdagen medgiva, att städerskan *Karna Petersson* må, räknat från och med den 1 januari 1925, under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av 200 kronor, att utgå av postmedel.

I fråga om utredningen i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till förenämnda statsrådsprotokoll.

Utskottet.

I likhet med departementschefen anser utskottet, att städerskan Petersson, vilken numera uppnått en ålder av 70 år och omkring 30 år tjänstgjort såsom städerska vid postkontoret i Malmö, för sin återstående livstid bör

beredas ett årligt understöd av statsmedel. Mot det av Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagna beloppet 200 kronor har utskottet icke funnit anledning till erinran och vill utskottet för den skull hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

4:o.

I punkt 2:o) av förenämnda proposition nr 64 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att till följande personer må av trafikmedel utbetalas pensioner med nedannämnda årliga belopp, nämligen till förre konduktören Anders Gustaf Anderssons änka *Anna Sofia Andersson, född Aman*, med 180 kronor, till förre lokomotivföraren Per August Rundqvists änka *Anna Lovisa Rundqvist, född Bratt*, med 200 kronor, till förre konduktören Anders Fredrik Gustafssons änka *Hedda Gustafsson, född Schyberg*, med 165 kronor, till förre pumparen Sven Erik Petterssons änka *Maria Sofia Pettersson, född Larsson*, med 140 kronor, till förre lokomotivföraren Per Bernhard Mattsson Eliöns änka *Edla Johanna Eliön, född Öberg*, med 230 kronor, till förre kolvakten Anders Gustaf Skölds änka *Anna Maria Sköld, född Nilsson*, med 140 kronor samt till stationsmästaren Jöns Nilsson Holms änka *Edla Maria Holm, född Pettersson*, med 180 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1925 i enlighet med de grunder, som i §§ 6 och 7 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor efter delägare i nämnda kassa.

Ang.
pension
åt f. konduk-
tören A. G.
Anderssons
änka A. S.
Andersson,
född Aman,
m. A.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till propositionen.

På de skäl, som anförts i propositionen, har utskottet funnit sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer förty,

Utskottet.

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

5:o.

I punkt 3:o) av ovan omförmälda proposition nr 64 hemställas, att riksdagen må medgiva, att till följande personer må av trafikmedel utbetalas pension med nedannämnda årliga belopp, nämligen till förre banmästaren Carl Magnus Nilssons änka *Hilda Kristina Nilsson, född Andersson*, med 145 kronor, till förre banmästaren Erik Adolf Nylins änka *Anna Matilda Nylin, född Karlsson*, med 155 kronor, till förre banvakten Karl Johan Evenséns änka *Maja Kajsa Evensén, född Johansdotter*, med 130 kronor, till förre överkonduktören Karl August Lönnqvists änka *Fredrique Lönnqvist, född Östergren*, med 200 kronor, till förre banvakten Klas Herman Au-

Ang.
pension
åt förre
banmästaren
C. M. Nilssons
änka H. K.
Nilsson, född
Andersson,
m. A.

derssons änka *Karolina Dorotea Andersson, född Dahl*, med 130 kronor, till förre banvakten Anders Daniel Molanders änka *Maria Johannesdotter Molander*, men 130 kronor, till förre banvakten Lars Anderssons Flodins änka *Elsa Flodin, född Olsson*, med 130 kronor, samt till förre banvakten Johannes Andersson-Fagerlunds änka *Kristina Magnusson-Fagerlund*, med 130 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1925 i enlighet med de grunder, som i §§ 6 och 7 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor efter delägare i nämnda kassa.

I avseende å utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet.

Med hänsyn till den i ärendet förebragta utredningen har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må vinna riksdagens bifall.

6:o.

Ang.
pension
åt förre
kontors-
biträdet C. A.
Löwencrantz'
änka E. S.
Löwen-
crantz' född
Carlsson.

I punkt 4:o) av förevarande proposition nr 64 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att till förre kontorsbiträdet vid statens järnvägsbyggnader Carl August Löwencrantz' änka *Emma Sofia Löwencrantz, född Carlsson*, må av trafikmedel utbetalas pension med ett årligt belopp av 240 kronor, att utgå från och med den 1 december 1923 i enlighet med de grunder, som i §§ 6 och 7 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor efter delägare i nämnda kassa.

Av utredningen i ärendet framgår bland annat, att Löwencrantz varit anställd vid statens järnvägsbyggnader under en tid av sammanlagt omkring 36 år. Då han icke tillhörde statens järnvägars ordinarie personal, hade han ej kunnat bliva delägare i statens järnvägars änke- och pupillkassa, vadan hans änka icke kunde därifrån påräkna någon pension. Änkan Löwencrantz vore född den 6 maj 1864 och hade i sitt äktenskap nio till myndig ålder komna barn, vilka endast nödtorftigt kunde försörja sig själva. Hon vore för sin bärkning i stort behov av understöd.

Beträffande utredningen i övrigt hänvisas till propositionen.

Utskottet.

Med hänvisning till Löwencrantz' långvariga anställning i statens tjänst och under åberopande av att riksdagen tidigare i ett flertal fall beviljat pensioner åt änkor efter personer, som innehaft anställning vid statens järnvägsbyggnader, har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

7:o.

I punkt 5:o av förenämnda proposition nr 64 har Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen medgiva, att årliga understöd må, räknat från och med den 1 januari 1924, av Kävlinge—Sjöbo järnvägs medel utgå till förre stationsföreståndaren vid sagda järnväg *Axel Nilsson* under hans återstående livstid med 718 kronor och till hans dotter *Greta* intill dess hon uppnått 15 års ålder med 60 kronor, dock att å ifrågavarande belopp ej må utgå dyrtidstillägg, pensionstillägg eller annat tillägg.

Ang.
underlåtit att
f. stations-
föreståndaren
A. Nilsson.

Utredningen i ärendet återfinnes i åberopade statsrådsprotokollet, vartill utskottet anhåller få hänvisa.

Med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet blivit anfört till stöd för ifrågavarande förslag har utskottet ansett sig böra förorda bifall till detsamma. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

8:o.

I punkt 6:o av ovannämnda proposition nr 64 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att till extra biträdande ingenjören vid Trollhätte kraftverk *Axel Norbergs änka, Elin Aurora Norberg, född Andersson*, må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av statens vattenfallsverks medel utbetalas pension med ett årligt belopp av 500 kronor.

Ang.
pension åt
e. biträdande
ingenjören vid
Trollhätte
kraftverk
A. Norbergs
änka E. A.
Norberg, född
Andersson.

Av utredningen i ärendet inhämtas bland annat, att *Norberg* varit anställd i statens vattenfallsverks tjänst sammanlagt omkring 13 år 3 månader. Hans änka vore född den 27 december 1875, saknade tillgångar till sitt uppehälle och vore enligt läkarintyg oförmögen att försörja sig genom eget arbete. *Norberg* hade icke varit i tillfälle att genom inträde i någon av staten understödd anstalt bereda underhåll åt sina efterlevande.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Såsom departementschefen framhåller, har änkan *Norberg* visserligen icke uppnått högre ålder än omkring 50 år. Men enligt avgivet läkarintyg är hon på grund av nervsvaghet och höggradig allmän klenhet ur stånd att själv förvärva sitt uppehälle, varjämte hon saknar tillgångar. Utskottet har under sådana förhållanden icke något att erinra mot att understöd från statens sida beredes henne. Beträffande beloppet av detta har utskottet

Utskottet.

emellertid med hänsyn till mannens jämförelsevis korta tjänstetid ansett detsamma böra begränsas till 350 kronor.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning, må medgiva, att till extra biträdande ingenjören vid Trollhätte kraftverk Axel Norbergs änka Elin Aurora Norberg, född Andersson, må från och med den 1 januari 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av statens vattenfallsverks medel utbetalas pension med ett årligt belopp av trehundrafemtio kronor.

9:o.

Ang.
årligt under-
stöd åt f. d.
extra
bromsaren
J. Svensson
Dahl.

I en inom första kammaren väckt motion nr 60 har herr *Per Gustafsson* hemställt, »att riksdagen må besluta att tilldela f. d. extra bromsaren *J. Svensson Dahl* ett årligt understöd av 300 kronor räknat från 1 januari 1922 och att sedermera utgå under hans återstående livstid.»

Till stöd för detta yrkande har motionären anfört bland annat följande:

»F. d. extra bromsaren *J. Svensson Dahl*, född 1845, erhöi anställning som järnvägsarbetare vid södra stambanan 1875, men övergick på grund av en i arbetet ådragen skada till extra bromsare 1880 och har som sådan tjänstgjort dels å statens järnvägar och dels å den av statens järnvägar delvis trafikerade Växjö—Alvesta järnväg ända till år 1915. På grund av de säregna förhållanden, som varit rådande å sistnämnda järnväg i trafikhänseende, har *Dahl* kommit i en ogynnsam ställning i fråga om pension eller understöd, då han ej kunnat erhålla sådant från något håll.»

I fråga om de bilagor, som fogats vid motionen, får utskottet hänvisa till densamma.

Över ifrågavarande motion har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande av järnvägsstyrelsen, som anfört följande:

Järnvägs-
styrelsen.

»*Dahl* har såväl år 1919 som — sedan hans då gjorda framställning avslagits — år 1921 hos styrelsen ansökt om årligt understöd.

Vid behandlingen av *Dahls* första ansökan utreddes, att *Dahl* under åren 1880—1898 utfört 4,454 dagsverken vid statens järnvägars trafikavdelning eller, med andra ord, under denna tid tjänstgjort 12 år 2 månader 14 dagar, att *Dahl* därefter tjänstgjort vid statens järnvägar allenast sporadiskt, och sålunda år 1899 fullgjort 40, år 1900 1, år 1903 $\frac{1}{2}$, år 1904 $\frac{1}{2}$, år 1905 $2\frac{3}{4}$, år 1906 $5\frac{1}{4}$, år 1907 $6\frac{1}{2}$, år 1908 $1\frac{1}{2}$, år 1909 $\frac{3}{4}$, år 1910 2, år 1911 $\frac{3}{4}$, år 1912 $\frac{1}{4}$ dagsverken vid trafikavdelningen, samt att *Dahl* före år 1880 tjänstgjort omkring $1\frac{1}{3}$ år vid statens järnvägars banavdelning. Då *Dahls* tjänstgöring vid statens järnvägar sålunda allenast utgjort sammanlagt ej fullt $13\frac{3}{4}$ år, under det att enligt stadgad praxis, som sedan vunnit bekräftelse genom kungl. brev den 16 december 1921, för understöd (gratifikation) kräves minst 20 års tjänstgöring vid statens järnvägar, fann styrelsen

sig förhindrad bifalla hans framställning, så mycket mera som hans tjänstgöring vid statens järnvägar praktiskt taget upphört redan år 1898 eller över 20 år före det framställningen om understöd gjordes.

Av samma skäl fann sig styrelsen förhindrad tillnötsgå Dahls förnyade framställning i saken år 1921. Visserligen åberopade Dahl i denna framställning, att han under tiden 1886—1915 haft daglig tjänstgöring som bromsare å tågen mellan Alvesta och Växjö, men ansåg sig styrelsen ej kunna taga någon hänsyn till tjänstgöring, som Dahl kunde hava haft å den enskilda banans tåg, utan allenast till tjänstgöring å av statens järnvägar bemannat tåg.

Den ståndpunkt, styrelsen sålunda intagit, saknar styrelsen anledning frånträda. Därest Dahl verkligen haft så omfattande tjänstgöring hos privatbanan, som han uppgivit — något som styrelsen ej varit i tillfälle kontrollera — synes det styrelsen närmast böra ankomma å denna bana att bereda honom understöd på ålderdomen; och skulle det givetvis vara ägnat att medföra allvarliga konsekvenser om underlåtenhet härutinnan skulle anses kunna motivera understöd från statens sida. I varje fall håller styrelsen före, att understöd under inga förhållanden bör utgå av statens järnvägars medel.

Med hänsyn till det anförda får styrelsen för sin del avstyrka bifall till motionen ävensom hemställa, att, därest densamma ändock skulle bifallas, understödet måtte bestämmas att utgå av andra medel än statens järnvägars.»

Såsom av det ovan anförda framgår, har Dahl endast omkring 13 år, huvudsakligen före år 1898, arbetat i statens järnvägars tjänst. Under sådana förhållanden har utskottet ansett sig i förevarande fall icke kunna tillstyrka understöd av statsmedel. På grund härav och under hänvisning i övrigt till vad järnvägsstyrelsen i ärendet anført får utskottet hemställa,

Utskottet.

att förevarande motion I:60 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

10:o.

I en inom andra kammaren av herr *Lindley* väckt motion nr 53 har hemställts, att »riksdagen må medgiva att tågmästaren August Karlssons efterlämnade änka *Maria Adolfina Karlsson* må från och med den 1 januari 1925 åtnjuta ett årligt understöd av 300 kronor att utgå av trafikmedel under hennes återstående livstid så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd».

Beträffande motiveringen för yrkandet får utskottet hänvisa till motionen med därvid fogade bilagor.

Med anledning av förevarande motion har utskottet införskaffat vissa upplysningar från direktionen över statens järnvägars änke- och pupillkassa, som meddelat följande:

»Tågmästaren August Karlsson, vilken är född den 8 oktober 1857, blev den 1 juli 1877 anställd i ordinarie tjänst vid statens järnvägar. Sedan han blivit änking och enär han icke hade barn under 18 år, utträdde han den

*Ang.
årligt under-
stöd åt tåg-
mästaren
A. Karlssons
änka.*

*Direktionen
över statens
järnvägars
änke- och
pupillkassa.*

1 april 1914 ur statens järnvägars änke- och pupillkassa. Han ingick nytt äktenskap den 1 april 1917 men återinträdde icke i kassan. Han erhöll avsked ur statens järnvägars tjänst den 1 november 1920 och avled den 2 oktober 1922.

Under tiden 1 juli 1877—31 mars 1914 har Karlsson till kassan inbetalt avgifter med tillhoppa 1,441 kronor 40 öre.

I händelse Karlsson efter sitt den 1 april 1917 ingångna äktenskap återinträtt i kassan, skulle han hava haft att erlægga tilläggsavgift en gång för alla 149 kronor 36 öre samt oguldna årsavgifter jämte ränta, utgörande för tiden till och med oktober 1920 645 kronor 14 öre eller sålunda tillhoppa 794 kronor 50 öre. Hade han inträtt i kassan omedelbart efter det senare äktenskapets ingående, hade det medgivits honom att verkställa betalningen av då förfallna årsavgifter genom månatliga avbetalningar.

Därest Karlsson vid sitt frånfälle varit delägare i kassan, skulle hans änka varit berättigad till pension, vilken enligt nu gällande grunder utgör 796 kronor om året, dyrtidstillägg oberäknat.»

Järnvägs-
styrelsen.

Vidare har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande över motiönen av järnvägsstyrelsen, som yttrat bland annat följande:

»Det måste givetvis — såsom riksdagen uti skrivelse nr 81 till Kungl. Maj:t den 4 april 1924 angående understöd åt änkan Tyra Sofia Ferm jämväl påpekat — vara ägnat att ingiva stora betänkligheter att av statsmedel hålla efterlevande mer eller mindre skadelösa för vad de kommit att bliva lidande därigenom att anhöriga underlåtit till buds stående och av staten själv anvisade åtgärder till deras tryggande; och synes det styrelsen uppenbart, att i fall av nu föreliggande karaktär, som ju i motsats till de fall, då vederbörande aldrig varit delägare i änke- och pupillkassan, kunna befaras ständigt återkomma, alldeles särskilda skäl måste — jämte trängande behov — krävas för att staten skall äga fog för att träda hjälpsamt emellan och sålunda bortse från den risk, som föreligger därutinnan att den i tjänst varande personalen genom en dylik åtgärd kan bliva mindre benägen att på ovan angivna sätt sörja för sina efterlevande. Styrelsen anser alltså att en om än aldrig så lång tjänstetid icke i och för sig kan betraktas som tillfyllest, ehuru den givetvis är ett oundgängligt villkor för att understöd skall kunna ifrågakomma.

Visserligen har styrelsen uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 december 1924 hemställt om proposition till riksdagen om årliga understöd åt ett antal änkor, vilka i så mätto intaga samma ställning som änkan Karlsson, att deras män, som vid fyllda 50 år eller därefter, så snart de upphört att äga pensionsberättigade anhöriga, utträtt ur änke- och pupillkassan, ingått äktenskap med dem efter det de uppnått 50 års ålder utan att vidtaga åtgärder för tillförsäkrande åt dem av delägarrätt i kassan, men förelågo i dessa fall alldeles särskilda skäl, som kunde antagas neutralisera ovanberörda skadliga verkningar för den i tjänst varande personalens vidkommande, nämligen dels att de befattningshavare, vars änkor det här gällde, haft sin tjänstetid förlagd till tider, då den respektive personalkategori tillkommande avlöningen varit så låg, att denna omständighet kunde antagas hava utgjort åtminstone en bidragande orsak till mannens underlåtenhet att trygga sina efterlevande, dels ock att tilläggsavgifterna för förvärvande av förnyad delägarrätt i änke- och pupillkassan skulle för dessa befattningshavare uppgått till vida högre belopp än som för närvarande tillämpas.

För änkan Karlssons vidkommande föreliggande emellertid inga dylika skäl.

Hennes man har fått vara med om de senare tidernas för den lägre statsbanepersonalen i lönehänseende gynnsamma konjunkturerna, och det belopp, han behövt utgiva för hustruns tryggande genom delägarskap i änke- och pupillkassan, är — såsom av direktionens ovanberörda yttrande framgår — så obetydligt att det icke bort bereda honom några svårigheter att uppbringa detsamma, särskilt som, på sätt direktionen meddelat, särskilda lättnader pläga medgivnas för beloppets betalande.

Med hänsyn till det anförda finner sig styrelsen icke kunna tillstyrka bifall till motionen.»

Av utredningen i ärendet framgår, att tågmästaren Karlsson, som var född den 8 oktober 1857 och den 1 juli 1877 anställdes i ordinarie tjänst vid statens järnvägar, den 1 november 1920 lämnat sin tjänst samt den 2 oktober 1922 avlidit, efterlämnande änka. Enligt gällande bestämmelser i reglementet för statens järnvägars änke- och pupillkassa utträdde han den 1 april 1914 ur nämnda kassa, då han blivit änpling och icke hade barn under 18 år. Den 1 april 1917 ingick han nytt äktenskap men begagnade sig icke av honom tillkommande rätt att återinträda i kassan. I sådant fall skulle, enligt vad direktionen för kassan meddelat, Karlsson hava haft att erlægga en tilläggsavgift en gång för alla av 149 kronor 36 öre, vartill komme oguldna årsavgifter, vilka för tiden till hans avgång ur tjänsten jämte ränta beräknats till 645 kronor 14 öre och vilka han kunnat erlægga genom månatliga avbetalningar.

Utskottet.

Såsom tidigare vid behandling av liknande framställningar framhållits, måste det innebära betänkligheter att av statsmedel pensionera efterlevande till en befattningshavare, vilken ägt rätt att mot erläggande av stadgade avgifter själv bereda änkepension men underlåtit att begagna denna rätt. Riksdagen har visserligen det oaktat medgivit understöd av allmänna medel i enstaka dylika fall. Därvid har emellertid hänsyn tagits till att de tilläggsavgifter, som vederbörande haft att erlægga, uppgått till avsevärda belopp, vilka med hänsyn till befattningshavarnas tjänsteställning måst bliva synnerligen betungande. Detta förhållande föreligger emellertid icke här, vartill kommer, att änkan Karlsson, som är född 1869, icke har minderåriga barn att försörja. Ej heller i övrigt har utskottet funnit särskilda omständigheter föreligga, vilka synas böra föranleda till beviljande av understöd. Utskottet har alltså ansett sig böra avstyrka bifall till den väckta motionen.

Utskottet hemställer,

att förevarande motion II: 53 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

11:o.

Ang.
årligt under-
stöd åt förra
kompressor-
skötaren O. V.
Johansson.

I en inom andra kammaren av herr *Hansson* i Trollhättan väckt motion nr 19 har hemställts, »att riksdagen beslutar, att ett årligt understöd å 800 kronor må från och med den 1 juli 1925 utgå till f. d. kompressor-skötaren *Otto Valfrid Johansson* från Trollhättan under hans återstående levnad».

Till stöd för yrkandet har i motionen anförts bland annat följande:

»Vid ombyggnad av Trollhätte kanal blev statsverket nödsakat att i stor utsträckning inlösa den mark, som berörde kanalledens framdragande. Så var även fallet med en landremsa nedanför den nuvarande slusslinjen i Trollhättan, där ett tegelbruk var beläget, benämnt *Holmens Tegelbruk*, ägare ett för ändamålet bildat aktiebolag. Detta tegelbruk nedlades alltså, och de vid företaget anställda fingo söka sig en annan sysselsättning. Bland arbetarna fanns då (år 1910) en *Otto Valfrid Johansson*, som genom olyckshändelse i tegelbrukets tjänst förlorat sin ena arm.

Som denna olyckshändelse inträffade före lagstiftningsåtgärder i detta avseende vidtagits, ordnades saken så, att bolaget tillförsäkrade *Johansson* för all framtid en lämplig sysselsättning i bolagets tjänst. Då staten genom vattenfallsstyrelsen köpt bruket, kommo parterna, enligt uppgift, muntligt överens om att denna skyldighet gent emot *Johansson* överflyttades, och staten blev också genast genom vattenfallsstyrelsen *Johanssons* arbetsgivare.

Från den 20 juni 1910 intill den 3 januari 1923 har också *Johansson* innehaft anställning hos vattenfallsstyrelsen såsom nattvakt och kompressor-skötare. Men sedan den 3 januari 1923 har han trots hänvändelse till vattenfallsstyrelsen icke kunnat få arbete, och styrelsen förklarade i skrivelse, daterad den 18 december 1923, att styrelsen icke kan bereda honom sysselsättning.»

Beträffande motiveringen i övrigt hänvisas till motionen.

Av tillgängliga handlingar inhämtas, att *Otto Valfrid Johansson*, som är född den 16 april 1875 samt har hustru och en son, född den 30 december 1912, varit anställd vid *Holmens tegelbruk* 1890—18 juni 1910 och därefter i vattenfallsverkets tjänst den 20 juni 1910—3 februari 1923.

Vattenfalls-
styrelsen.

Över ifrågavarande motion har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande av vattenfallsstyrelsen, som anført följande:

»Kompressorskötaren *Johansson* har varit anställd vid statens vattenfallsverks byggnadsföretag i Trollhättan från och med den 20 juni 1910 till och med 3 februari 1923, då han avgick från arbetet till följd av arbetsbrist. Med anledning av hemställan från *Johansson* om förnyad anställning har verkställd undersökning givit vid handen, att arbetstillfälle ej för närvarande kan beredas honom vid någon av statens vattenfallsverks avdelningar vid Trollhättan.

Huruvida, såsom i motionen uppgives, hans föregående arbetsgivare, *Holmens Tegelbruk*, haft möjlighet att bereda honom arbete för livstiden, kan vattenfallsstyrelsen icke bedöma.

Rörande den i motionen omnämnda överenskommelsen om *Johanssons*

sysselsättning i statens vattenfallsverks tjänst förhåller det sig sålunda, att det vid inköpet av tegelbruket muntligen utlovades, att Johansson skulle erhålla arbete vid statens vattenfallsverks arbeten endast så länge sådant kunde beredas honom.

Johansson kan ej beredas pension jämlikt de bestämmelser, som för hans del skulle kunna ifrågakomma, nämligen kungörelsen den 8 november 1918 angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning, alldenstund han varken innehar föreskrivet minimiantal tjänstår, som är 25 år, eller uppnått stadgad lägsta pensionsålder, 55 år, och sålunda ej uppfyller i nämnda kungörelse föreskrivna villkor för erhållande av pension.

Styrelsen anser det dock önskvärt, att Johansson, som är en aktningvärd och skötsam man, av riksdagen kunde tilldelas något årligt understöd från 11:te huvudtiteln.»

Av utredningen i ärendet framgår, att Johansson, som är 50 år gammal, varit anställd dels under omkring 20 år hos ett enskilt företag, dels ock, sedan staten inköpt berörda företaget, i statens tjänst omkring 13 år. Johansson är visserligen icke berättigad till pension enligt bestämmelserna i kungörelsen den 8 november 1918 angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning, enär han icke innehar härför stadgat antal levnads- och tjänstår. Då han emellertid, på sätt av utredningen framgår, under sin anställning hos det enskilda företaget, vilket staten sedermera övertagit, ådragit sig kroppsskada, som väsentligt nedsatt hans arbetsförmåga och för vilken han icke är berättigad till livränta, har utskottet ansett det vara billigt, att Johansson från statens sida tillerkännes ett årligt understöd. Detta understöd synes skäligen böra bestämmas till 450 kronor och lära böra utgå från statens vattenfallsverks medel från och med ingången av nästkommande budgetår. Då det icke torde vara uteslutet, att Johansson i framtiden kan beredas arbete vid vattenfallsverket, synes lämpligen böra föreskrivas, att beträffande understödets åtnjutande skola tillämpas föreskrifterna i § 5 av ovanberörda kungörelse den 8 november 1918, vari bestämmelser meddelas angående minskning i eller upphörande av pension i vissa fall under anställning i statstjänst.

Utskottet.

Med åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 19, må medgiva, att förre kompressorskötaren Otto Valfrid Johansson, Trollhättan, må från och med den 1 juli 1925 under sin återstående livstid av statens vattenfallsverks medel uppbära ett årligt understöd av fyrahundra-femtio kronor, att utgå i enlighet med föreskrifterna i § 5 av kungörelsen den 8 november 1918 angående pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning.

12:o.

Ang.
pension åt
f. e. o. krono-
jägaren A.
Skicklig.

I en till riksdagen den 6 februari 1925 avlåten proposition nr 40 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, i punkt 1:o föreslagit riksdagen medgiva, att förre extra ordinarie kronojägaren i Norra Piteå revir *Albert Skicklig* må från och med den 1 juni 1924 under sin återstående livstid från statens domäners fond uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

Av handlingarna i ärendet, inhämtas, att Skicklig, som är född den 13 juni 1858, från och med år 1888 antagits till extra bevakare vid skogsstaten samt den 22 maj 1906 förordnats till extra kronojägare och från och med den 1 januari 1921 till extra ordinarie kronojägare i Norra Piteå revir ävensom att han vid sitt entledigande med utgången av maj 1924 från sistnämnda förordnande innehade mera än 36 tjänstår.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till omförmälda statsrådsprotokoll.

Utskottet.

Även utskottet anser det vara skäligt, att Skicklig efter avgången från sin befattning såsom e. o. kronojägare beredes ett årligt understöd under sin återstående livstid; och har utskottet icke något att erinra mot det av Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagna beloppet.

Utskottet får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning må av riksdagen bifallas.

13:o.

Ang.
fyllnads-
pension åt
kronojägaren
F. Nilsson.

I förenämnda proposition nr 40 har Kungl. Maj:t vidare i punkt 2:o föreslagit riksdagen medgiva, att kronojägaren i Skarhults bevakningstrakt av Södra Skånes revir *Fredrik Nilsson* må från och med dagen näst efter den, då avsked från tjänsten beviljas honom, under sin återstående livstid från statens domäners fond uppbära, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, en årlig fyllnadspension till sådant belopp, att båda pensionsbeloppen tillsammans uppgå till, för år räknat, 1,516 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att Nilsson, vilken är född den 14 december 1849, samt den 6 augusti 1904 antagits till skogsvaktare å Skarhults bevakningstrakt av Södra Skånes revir och den 21 december 1905 förordnats till extra kronojägare och den 22 februari 1906 till kronojägare, för pensions erhållande skulle få räkna sig till godo den tid från och med den 1 augusti

1898, varunder han tjänstgjort såsom skogvaktare å Skarhults egendom, vars skogar år 1904 inköpts av kronan. Mot detta förslag, som står i överensstämmelse med tidigare av riksdagen i liknande fall lämnade medgivanden, har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Stockholm den 26 mars 1925.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.